

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 31Cob/60/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315211097
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Vyskočová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2315211097.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Vyskočovej a sudcov JUDr. Pavla Laczu a Mgr. Michala Novotného v sporovej veci žalobcu: MACH TRADE, spol. s.r.o., so sídlom Niklova ul., Sereď, IČO: 31 347 011, zastúpená: Advokátska kancelária Nagy&Zachveja s.r.o., so sídlom Štúrova 11, Bratislava - mestská časť Staré Mesto 811 02, IČO: 36 868 272, proti žalovanému: SLOVENSKÉ CUKROVARY, s.r.o., so sídlom Cukrovárska 726, Sereď, IČO: 31 568 386, zastúpený advokátom: JUDr. Miroslav Červenka, so sídlom J. G. Tajovského 10, Detva, o určenie odplaty za užívanie vecného bremena, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 04. januára 2018 č. k. 8Cb/29/2015-294, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie sa z r u š u j e a vec sa vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 05.05.2015 domáhal, aby súd určil výšku primeranej mesačnej odplaty za užívanie práva prechodu za 1 m² zaťažených pozemkov parc. č. 3663/114 o výmere 4435 m², parc. č. 3663/115 o výmere 4262 m², parcela č. 3667/6 o výmere 938 m², parcela č. 2149/13 o výmere 4439 m², parc. č. 2149/31 o výmere 1810 m², parc. č. 2149/50 o výmere 3838 m² všetko zastavané plochy a nádvoria, keď parcely č. 3663/114, 3663/115, 3667/6 sa nachádzajú v kat. území R. a sú zapísané na LV č. XXXX, a parcely č. 2149/13, 2149/31, 2149/50 sa nachádzajú v katastrálnom území G. R. a sú zapísané na LV č. XXX.

Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že k predmetným pozemkom parc. č. 3663/114 o výmere 4435 m², parc. č. 3663/115 o výmere 4262 m², parcela č. 3667/6 o výmere 938, ktorých vlastníkom je žalobca bolo zriadené vecné bremeno, ktoré je zapísané na liste vlastníctva č. XXXX pre k.ú. R.. V zmluve o zriadení vecného bremena je zakotvené právo prechodu cez zaťažené pozemky pod podmienkou primeranej úplaty za využívanie tohto práva prechodu. Žalovaný využíva pre prístup k svojim nehnuteľnostiam prechod a prejazd cez nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu, avšak žalovaný neuhrádza žiadnu odplatu za užívanie práva vyplývajúce z vecného bremena. Medzi žalobcom a žalovaným existuje trvalý stav právnej neistoty týkajúci sa výšky priemernej úplaty za užívanie tohto práva pričom nie je možná dohoda medzi sporovými stranami.

2. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť, pretože v zmysle zákona nejde o nájom ale o odplatu z vecného bremena, ktorá je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Nakoľko sa žalobca domáha určenia odplaty za užívanie vecného bremena, teda žiada o určenie mesačnej odplaty za 1 m² zaťažených nehnuteľností, ide o opakujúce sa plnenie, čo je v rozpore s platným právom. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014, 4 Cdo 89/2008 ako aj rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2 Co 81/2015. Žalovaný zároveň vzniesol námietku premlčania s odôvodnením, že vecné bremeno k pozemkom vzniklo v roku 1997 a žalobca si mohol jednorazovú náhradu uplatniť v trojročnej premlčacej lehote.

3. Súd prvej inštancie výrokom I. napadnutého rozsudku rozhodol tak, že žalobu zamietla a výrokom II. rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil apl. ust. § 151 ods. 3 Obč. zák., § 151n, § 151o ods. 1 Obč. zák., § 255 ods. 1,2, § 262 ods. 1,2 C.s.p.

4. Z listu vlastníctva č. XXXX pre kat. územie R. a z listu vlastníctva č. XXX pre kat. územie G. R. vyplýva, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností:

pozemok parc. registra „C“ č. 3663/114 o výmere 4435 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: R.,

pozemok parc. registra „C“ č. 3663/115 o výmere 4262 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: R.,

pozemok parc. registra „C“ č. 3667/6 o výmere 938 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: R.,

pozemok parc. registra „C“ č. 2149/13 o výmere 4439 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: G. R.,

pozemok parc. registra „C“ č. 2149/31 o výmere 1810 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: G. R.,

pozemok parc. registra „C“ č. 2149/50 o výmere 3838 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedeným Okresným úradom Galanta - katastrálnym odborom pre katastrálne územie: G. R..

Nehnuteľnosti žalobca sa nachádzajú v areáli bývalej Niklovej huty v Seredi a na týchto nehnuteľnostiach sa nachádzajú neverejné účelové komunikácie slúžiace ako prístupové komunikácie v rámci areálu bývalej Niklovej huty.

Žalobca na verejnej dražbe dňa 24.10.1995 vydražil pozemky s cestami: parcela č. 3663/114 zastavaná plocha o výmere 4435 m², parc. č. 3663/115 zastavaná plocha o výmere 4262 m², parc. č. 3663/116 zastavaná plocha o výmere 4439 m², parc. č. 3663/117 zastavaná plocha o výmere 1810 m², parc. č. 3663/118 zastavaná plocha o výmere 3838 m², parc. č. 3667/6 ostatná plocha o výmere 942 m² všetko v katastrálnom území R..

Žalovaný je výlučným vlastníkom ďalších nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v areáli bývalej Niklovej huty a to nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. R. a na LV č. XXX kat. úz. G. R..

Žalovaný využíva pre prístup k svojim nehnuteľnostiam prechod a prejazd cez nehnuteľnosti žalobcu, pričom žalovaný žiadnu odplatu za užívanie práva z vecných bremien žalobcovi neuhrádza.

Dňa 2.12.1996 bola medzi Niklovou hutou, štátny podnik v likvidácii a stranou povinnou z vecného bremena - Mach-Trade s.r.o. uzavretá zmluva o zriadení vecného bremena v prospech tretích osôb.

Vklad tejto zmluvy do katastra bol povolená dňa 29.1.1997 pod č. V 3676/96. V zmluve sa uvádza, že strana povinná - žalobca je obmedzený vo svojich vlastníckych právach tak, že je povinný umožniť právo prechodu za primeranú úplatu k pozemkom a objektom cez parcely č. 3663/114, 3663/115, 3663/116, 3663/117, 3663/118

a 3667/6 v prospech tretích osôb - jednotlivých vlastníkov nehnuteľností pôsobiacich v areáli predávajúceho. V zmluve sa žalobca zaviazal udržiavať cesty v dobrom technickom stave a zachovať cestné prechody cez železničné koľaje.

Vo veci bol vypracovaný znalecký posudok Ing. arch. Vojtechom Volkovičom - znalcom z odboru stavebníctvo na stanovenie výšky mesačnej odplaty za užívanie pozemných komunikácií. Zo znaleckého posudku vyplýva, že spolu výmera účelových pozemných komunikácií je 19 722 m². Obvyklá odplata a užívanie 1 m² cesty podľa nosnosti zaťaženia je 0,46 euro/m²/rok.

Žalobca v petite svojej žaloby žiadal, aby súd určil výšku primeranej mesačnej odplaty za užívanie práva prechodu za 1 m² nehnuteľností. Podľa rozsudku NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2854/2010 náhrada za zriadenie vecného bremena sa spravidla poskytuje formou jednorazového plnenia.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 81/2015 zo dňa 29.6.2016: „Žalobca so zreteľom na právny charakter predmetnej nehnuteľnosti mohol si uplatňovať len jednorazovú formu náhrady za zriadenie vecného bremena, avšak k premlčaniu tohto nároku došlo uplynutím trojročnej lehoty.“

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 89/2008 zo dňa 21.12.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24.1.2008 sp. zn. 16Co 205/2007: „Pre posúdenie uplatneného nároku bolo rozhodujúce, či právna úprava jeho priznanie v žalovanej forme

(ako opakujúce plnenie) umožňuje. Právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého v prejednávanej veci nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom ako opakujúce plnenie (rentu) nemožno priznať, považuje dovolací súd za správny. Odvolací súd tento právny záver riadne a presvedčivo odôvodnil. Dovolací súd s dôvodmi rozsudku odvolacieho súdu v tejto časti sa stotožňuje a v podrobnostiach na ne poukazuje.

Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV ÚS 320/2011 konštatoval, že je ústavne akceptovateľný názor podľa ktorého finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová.

Aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14.4.2016 na str. 13 sa uvádza, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, nemá teda charakter opakovaného plnenia.

Na strane 14 rozsudku NS SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 zo dňa 14.4.2016 sa uvádza, pokiaľ tento (nezmenený) vlastník právo na náhradu za obmedzenie svojho vlastníckeho práva neuplatnil v stanovenej dobe, došlo k premlčaniu jeho práva a v súčasnosti sa už nemôže domáhať náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva.

Obdobné závery v jednorazovom plnení ako finančnej náhrady za vznik vecného bremena prijal Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach: ÚS 474/2013; IV. ÚS 227/2012; I.ÚS 1/2012; II ÚS 506/2011.

Z ustanovenia § 151 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nositeľ oprávnení z vecného bremena je povinný znášať primerané náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a na jej opravy. Súd prvej inštancie má za to, že zásadne teda nemožno užívať vecné bremeno celkom bezodplatne, ale za odplatu, ktorá zahŕňa výdavky spojené so zachovaním veci a s jej opravami, avšak v predmetnej veci aplikácia § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy, pretože nárok vyplývajúci z tohto ustanovenia (vychádzajúc zo skutkových okolností vymedzených v žalobe) sa predmetom konania nestal.

Čo sa týka jednorazovej náhrady, žalovaná strana vzniesla námietku premlčania, avšak súd prvej inštancie mal za to, že jednorazová náhrada ani nebola predmetom sporu. Súd prvej inštancie s poukazom na citované rozhodnutia súdov vyšších inštancií uviedol, že prípadný nárok žalobcu na jednorazovú náhradu je navyše premlčaný. Trojročná premlčacia doba tohto majetkového práva v danom prípade začína plynúť odo dňa, keď vecné bremeno bolo vložené do katastra.

Súd prvej inštancie návrh na ďalšie dokazovanie, ktoré žiadal žalobca zamietol s poukazom na to, že návrh na znalecké dokazovanie ohľadne nákladov na údržbu cesty nemal vplyv na rozhodnutie súdu a ďalšie dokazovanie by bolo neefektívne a nehospodárne.

5. Žalobca podal včas odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vo veci a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolateľ svoje odvolanie odôvodnil s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), h) C.s.p. Žalobca považuje právne posúdenie veci súdom týkajúce sa vyslovenia a záveru o možnosti žalobcu považovať odplatu za užívanie vecného bremena ako odplatu za jednorazovú za absolútne nesprávne. Súd dôvod zamietnutia argumentačne odôvodnil rozhodnutiami súdom vyšších súdnych autorít, avšak tieto skutkovo nesúvisia s prejednanou vecou a týkali sa zákonom zriadeného vecného bremena, čo nie je daný prípad. Žalobca zdôraznil, že predmetné vecné bremeno nebolo zriadené medzi oprávneným a povinným z vecného bremena, ale medzi štátnym podnikom a medzi žalobcom ako budúcim povinným v prospech neurčitého okruhu osôb. Účelom zriadenia vecného bremena bolo zabezpečenie prístupu jednotlivých vlastníkov pôsobiacich v areáli štátneho podniku a to po prevode vlastníckeho práva k pozemkom, na ktorých sa nachádzajú cestné komunikácie zabezpečujúce prístup jednotlivých vlastníkov pôsobiacich v areáli bývalej Niklovej huty, š.p. k nehnuteľnostiam k ich vlastníctvu, čím sa malo zabezpečiť nerušené užívanie vlastníckymi nehnuteľnosťí, ktorí sa nachádzajú v areáli bývalej Niklovej huty, š.p. Vecné bremeno bolo zriadené za primeranú úplatu a zaviazovalo vlastníka zaťažených pozemkov umožniť prechod výlučne za súčasného zaplatenia primeranej úplaty zo strany osôb využívajúcich toto vecné bremeno. Na základe vôle zmluvných strán Zmluvy o zriadení vecného bremena má každý užívateľ vecného bremena uhrádzať povinnému primeranú úplatu za využitie práva z vecného bremena. Toto právo povinného z vecného bremena na úplatu za využívanie práva z vecného bremena patrí zákonným nárokom povinného z vecného bremena na primerané náklady na zachovanie a úpravy zaťaženej nehnuteľnosti. Súd absolútne nerešpektoval, že predmetné vecné bremeno je vecným bremenom zriadeným Zmluvou a zároveň nevychádzal zo samotného znenia vecného bremena ako je zapísané v katastri nehnuteľností, ani z vôle zmluvných strán prejavenej pri zriadení vecného bremena, ani na osobitosť prejednávanej

veci. Napriek tomu, že vecné bremeno je zriadené zmluvou, súd s odkazom na zachovanie právnej istoty odkazuje na rozhodnutia súdov, ktoré síce ustálili záver o jednorázovej odplate, avšak meritom sporu bolo vždy stanovenie odplaty za vecné bremeno, ktoré vzniklo priamo zo zákona.

Odvolaateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/89/2008 zo dňa 28.12.2019, na ktorý poukázal aj súd prvej inštancie, z ktorého vybral právnu vetu, ktorá konštrukciu ním prijatých záverov podporuje, avšak celkom zrejme opomenul, že tento rozsudok okrem toho, že opätovne pojednáva o prípade vecného bremena, ktoré vzniklo ex lege s vtedy platným Elektrizáčnym zákonom, týmto zákonom bola aj stanovená za zriadenie vecného bremena vo forme jednorázovej odmeny, a preto požadovať odmenu vo forme renty v tomto prípade nebolo namieste. Dovolací súd na str. 5 rozsudku sám konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že Elektrizáčny zákon vymedzoval priznanie náhrady za zriadené vecné bremeno jednorázovo, neprichádzalo do úvahy priznanie náhrady formou opakujúceho sa plnenia. V tom prípade sám dovolací súd nepriamo pripúšťa, že nie je vylúčená možnosť priznať náhradu za zriadenie vecného bremena a to aj formou opakujúceho sa plnenia a to najmä v prípade zmluvou zriadeného vecného bremena.

Odvolaateľ ďalej namietal, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so zamietnutím vykonania znaleckého dokazovania, keď žalobca svoje dôvodné pochybnosti o nesprávnosti vykonaného dokazovania odôvodňoval stanovením východiskovej a technickej hodnoty posudzovaných v cestných komunikáciách na veľmi nízku úroveň a za účelom z objektivizovania primeranej úplaty, žalobca žiadal súd o nariadenie nového znaleckého dokazovania, avšak súd tento navrhnutý dôkaz odmietol vykonať, keď mal za to, že znalecké dokazovanie ohľadne nákladov na údržbu cesty nemal vplyv na rozhodnutie súdu a ďalšie dokazovanie by bolo neefektívne a neehospodárne. Žalobca v rámci konania navrhol vykonať znalecké dokazovanie vo vzťahu k nákladom na údržbu cesty. Na poslednom pojednávaní žiadal vykonať znalecký posudok z dôvodu, že mal za to, že východisková technická hodnota posudzovaných cestných komunikácií bola súdnym ustanovením znalcom stanovená príliš nízko, čo malo vplyv aj na určenie výšky primeranej úplaty za užívanie vecných bremien tretími osobami.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Podľa žalovaného nie je ani jeden z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní daný a tieto dôvody považuje za účelové a tendenčné. Žalobca podal žalobu podľa § 80 písm. c) O.s.p., ktorý v čase podania žaloby bol platným zákonom upravujúcim konanie na súdoch. Z petitu žaloby vyplýva, že žalobca sa nedomáha určenia, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ale žalobca sa domáha určenia výšky primeranej mesačnej odplaty za užívanie práva prechodu za 1m² zaťažených pozemkov / vecného bremena, pričom nedôvodne predpokladá, že žalovaný je povinný túto odplatu uhrádzať. Takúto žalobu bolo možné podľa názoru žalovaného podať len podľa § 80 písm. b) O.s.p., teda návrhom na plnenie. V danej veci nie je splnený ani základný predpoklad určovacej žaloby, pretože absentuje naliehavý právny záujem žalobcu. Vecné bremeno bolo zriadené v roku 1996. Od uvedeného roku subjekty oprávnené z vecného bremena využívajú právo prechodu cez pozemky vo vlastníctve žalobcu k nehnuteľnostiam, ktoré majú vo vlastníctve. Je zrejme, že daný stav trvá už cca 19 rokov, a preto žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na vyriešení daného sporu, čo samotné je dôvodom na zamietnutie žaloby bez toho, aby v konaní vôbec muselo byť vykonané dokazovanie preukazujúce iné skutočnosti, ako preukázaním naliehavého právneho záujmu. Je nesporné a vyplýva to aj z ustálenej rozhodovacej praxe, že náhrada za vznik vecného bremena je jednorázová, nemá teda charakter opakovaného plnenia, pretože je to náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva, a pokiaľ si vlastník právo na náhradu za obmedzenie svojho vlastníckeho práva neuplatnil v stanovenej lehote, došlo k premlčaniu jeho práva a už sa nemôže domáhať žiadnej náhrady za obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Inú zákonnú náhradu za užívanie vecného bremena slovenský poriadok nepozná. Je zrejme, že vecné bremeno nie je fakticky možné užívať, pretože vecné bremeno predstavujem právny vzťah medzi povinným subjektom (vlastníkom nehnuteľnej veci) a oprávneným subjektom, ktorého obsahu zákonodarca v § 151n ods. 1 prvá veta Obč. zák. charakterizuje ako povinnosti povinného subjektu v prospech oprávneného subjektu a) niečo trpieť, b) niečo sa zdržať, c) niečo konať, v danej veci je povinnosť žalobcu niečo trpieť.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

8. Dovolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) účinného od 1. júla 2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p., pričom podľa § 470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 C.s.p.), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

10. Žalobca sa predmetnou žalobou domáha, aby súd určil výšku primeranej mesačnej odplaty za užívanie práva prechodu za m2 ním špecifikovaných nehnuteľností, teda sa domáha, aby súd určil, aké právo žalobcovi patrí, čo nepripúšťa ani Občiansky súdny poriadok účinný čase podania žaloby a ani Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. účinného v čase podania predmetnej žaloby, návrhom na začatie konania bolo možné uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem

Pri určovacej žalobe podľa § 137 písm. c) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Žalobca sa však domáha, aby súd určil, aké právo mu patrí, čo nie je v súlade so žalobou na určenie, či tu právo je alebo nie je, pretože žalobca v určovacej žalobe tvrdí existenciu alebo neexistenciu určovacieho práva, čo nie je daný prípad.

V sporovom konaní je súd viazaný žalobným návrhom, preto presný, určitý a zrozumiteľný žalobný návrh nie je len vyjadrením formálnych náležitostí žaloby, ale je nevyhnutným predpokladom pre to, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné, a aby tak nastali právne účinky, ktoré žalobca začatím konania sledoval.

Žalobca nemôže vymedzenie svojho žalobného nároku ponechať na súd, ale musí ho sám vyjadriť v presne formulovanom petite. Je totiž výlučne na vôli žalobcu, aký nárok uplatňuje, v akom rozsahu ho uplatňuje, prípadne, či na základe tých istých skutočností vyvodzuje rôzne nároky a pod.

Určovacia žaloba nie je opodstatnená, ak možno žalovať priamo na splnenie povinnosti a to podľa § 80 písm. b) O.s.p. účinného v čase podania žaloby a s účinnosťou od 1.7.2016 § 137 písm. a) C.s.p.. Žalobou na plnenie sa poskytuje ochrana právu, ktoré už bolo porušené.

Ak sa žalobca domáha splnenia peňažnej povinnosti (zaplatenia mesačnej odplaty za užívanie vecného bremena), ním požadovaná suma peňažného plnenia musí byť jasne a presne uvedená v žalobnom návrhu, pretože súd v konaní a v rozhodovaní je ňou viazaný a môže sa od nej odchýliť iba v prípadoch uvedených v § 153 ods. 2 O.s.p. účinnom v čase podania žaloby a s účinnosťou od 1.7.2016 v prípadoch uvedených v § 216 ods. 2 C.s.p.

Súdu musí byť teda od začatia konania jasné, o čom má konať a vecne rozhodnúť. Neúplnosť žalobného návrhu spočívajúca v tom, že žalobca neuvedie sumu, zaplatenia ktorej sa v konaní domáha, čo je podstatnou vadou podania, pre ktorú v konaní nemožno pokračovať. Keďže ide o odstrániteľný nedostatok podania, bolo povinnosťou súdu pokúsiť sa daný nedostatok odstrániť v súčinnosti so žalobcom postupom podľa § 43 O.s.p. účinného v čase podania žaloby a s účinnosťou od 1.7.2016 postupom podľa § 129 C.s.p.

11. Neprichádzalo do úvahy, aby odvolací súd v celom rozsahu nahradzoval úlohu súdu prvej inštancie, keď súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie nevyzval žalobcu na odstránenie väd podania vo veci samej a napriek tomu vo veci meritórne rozhodol a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil vrátane závislého výroku o trovách konania a podľa § 391 ods. 1 O.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude najskôr postupovať v súlade s ust. § 129 C.s.p. a vyzvať žalobcu na odstránenie väd podania vo veci samej, aby bolo zrejmé, čoho sa žalobca domáha v zmysle ust. § 137 C.s.p.. V prípade, ak žalobca odstráni vady podania vo veci samej, bude povinnosťou súdu prvej inštancie vo veci konať, t.j. vec prejednať a rozhodnúť, vysporiadať sa so všetkými námietkami sporových strán uplatnenými pred súdom prvej inštancie aj v odvolacom konaní, v prípade potreby doplní

dokazovanie, pričom musí postupovať v súlade s ust. § 181 C.s.p., svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ust. § 220 C.s.p. s tým, že v zmysle § 391 ods. 2 C.s.p. je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

13. Odvolací súd nepreskúmaval napadnuté rozhodnutie v časti náhrady trov konania, keď v danom prípade pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal zo zásady zodpovednosti za výsledok a odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil. Odvolací súd však považuje za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil rozhodnutie o trovách konania, keď len odcitoval ust. § 255 ods. 1, 2 C.s.p., čo v žiadnom prípade nemožno považovať za odôvodnenie v súlade s ust. § 220 C.s.p.

14. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

15. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS78/05).

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

16. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C.s.p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C.s.p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.